

El cine és el cine de les dones... i dels homes, però oixò ja ho sabem

En aquest monogràfic dedicat al cine hem recollit articles de directores de dues generacions perquè ens expliquin la seva experiència de fer pel·lícules i també hem convidat a un crític perquè ens parli, des de la seva diferència de ser home, del cinema fet per dones.

Si com deia Luisa Muraro i les dones de la Llibreria de Milà, la política és la política de les dones,¹ el cine és el cine de les dones. Totes les dones que escriuen en el monogràfic han passat i passen per aquesta perplexitat: elles ho tenien clar, volien fer cine, l'han fet amb llibertat i desig. Elies com els homes fan i intenten fer cine en "gran". Però ells s'obstinen a posar-hi qualificatiu i les interroguen demanant-los aclaracions i justificacions sobre el seu cine. Subratllant així que fan cine "de" dones. Entendre aquesta incomoditat dels homes desvetlla un malestar en elles. Un malestar que a moltes els fa pensar que la sortida seria que no es plantegés aquest tema de cine "de" dones, perquè els sembla que és un intent de reduir-les, d'empetidir el seu cine i la seva creació. Per això elles busquen una sortida, una mediació "neutra". Com diu Rosa Vergés a ella li agraden les paraules que acabin amb -e, ni amb -o ni amb -a; o com diu Icíar Bollaín, en algun moment, ha volgut que la consideressin "cineasta o persona que fa cine".

Però la mediació neutra-asexuada no és una mediació feliç, sinó

adversa, perquè tapa la vida i amaga el que és ben visible: la diferència sexual, ser dones, ser homes. No tapar la diferència sexual és significar la riquesa de les criatures humanes, reconèixer que som dos sexes i que el món és un. I que tots dos sexes com a criatures humanes, simbolitzem allò infinit en aportar al món la nostra singularitat i originalitat. Aquesta és la paradoxa i el misteri.

Per tant, creiem que quan els homes indaguen sobre el cine "de" les dones, fan evident amb la seva obsessió de classificar-les com a cine "de dones" la seva dificultat i la incomoditat del seu lloc. El lloc de no qüestionar-se ni moure's de la idea que ells fan "el cine", com també fan la política, o el coneixement, com un absolut i com un tot universal.

La seva incomoditat que més tard o més d'hora hauran d'afrontar és reconèixer-se, també ells, en la seva parcialitat humana. I des d'aquest nou lloc respectar i acollir que el que es significa com a universal, com el cinema, es tradueix en dues mirades i experiències diferents. Així com és diferent viure en un cos de dona i en un cos de home.

Reconèixer els homes la seva parcialitat necessita d'un gest d'agraïment i d'un rendir-se a l'origen que li ha donat la vida: la seva pròpia mare, i de manera diferent, el pare ja reconegut. Sense aquest reconeixement i gratitud a l'origen és molt difícil per als homes reconèixer autoritat real i simbòlica a les dones, fem el que fem. Per tant, creiem que és molt important fer visibles el nostre desig i la nostra llibertat de pensar el món en "gran", mostrant les relacions de diferència dels sexes. El cine, la música, el teatre, la literatura, la història, l'educació ... la vida val la pena que els mirem des de la diferència sexual.

nota:

1 *Via Dogana*, 1 (juny) 1991.